

DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh40548>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 13.01.2020
Kabul Tarihi: 11.05.2020
On-line Yayın: 25.06.2020

ArticleType: Research article
Submitted: 13.01.2020
Accepted: 11.05.2020
Published Online: 25.06.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Durukan, E., Dalaman, O. & Can, S. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Formasyon Öğrencilerinin Sosyal Zekâ Becerilerinin İncelenmesi. *Journal of History School*, 46, 1943-1954.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL ZEKÂ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ^{1,2}

Erdil DURUKAN³, Osman DALAMAN⁴ & Süleyman CAN⁵

Öz

Çalışmada Beden Eğitimi Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zeka becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ile Silvera, Martinussen ve Dahl (2001) tarafından geliştirilen, Doğan ve Çetin (2009) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Tromso sosyal zekâ ölçeği kullanılmıştır. Sosyal beceri alt boyutu ve toplam ölçek puanı normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlere tabi tutulmuştur. Sosyal zekâ ölçeğinin sosyal bilgi süreci ve sosyal farkındalık alt boyutları normal dağılım gösterdiği için parametrik testlere tabi tutulmuştur. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda erkek katılımcıların kadınlara göre daha yüksek sosyal bilgi süreci, sosyal beceri ve sosyal zekâ düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci ve sosyal beceri düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, sosyal farkındalık düzeylerinin orta seviyede olduğu,

¹ Bu çalışma, X. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi/27-30 Nisan 2018 Nevşehir'de sunulan sözlü bildirinin bir bölümüdür.

² Makale yazımı yazar etki oranı: 1. yazar %50, 2. yazar %30, 3. yazar %20.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, erdurukan@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-1627-1388

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, osmndalaman@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9265-0446

⁵ Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, scan0767@gmail.com, Orcid: 0000-003-3150-7843

toplam sosyal zekâ düzeylerinin de orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Bunun için Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği adaylarının, girişimci birey olmalarını sağlayacak aktivitelere aktif katılımlarının artırılması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Zekâ, Beden Eğitimi ve Spor, Öğretmenlik, Pedagojik Formasyon

Investigating the Social Intelligence Skills of the Physical Education and Sports Prospective Teachers Getting Pedagogical Formation Education

Abstract

In the study, it was aimed to examine social intelligence skills of the students studying at the Physical Education Teaching Department getting pedagogical formation education. As the data collection instruments, Personal Information Form and Tromso social intelligence scale, developed by Silvera, Martinussen and Dahl (2001) and adapted to Turkish by Doğan and Çetin (2009) were used. As the sub-dimension of social skills and total scale score did not show a normal distribution, non-parametric tests were applied. The sub-dimension of social information processing and social awareness scores showed a normal distribution, so parametric tests were used. The significance level for the analysis were accepted as $p < 0.05$. As a result of the study, it was revealed that, the level of social information processing, social skills and social intelligence of the male participants were higher than female participants. In addition, it was determined that the among social intelligence sub-category, social knowledge process and social skills levels of the students who were getting pedagogical formation training in the field of Physical Education and Sports Teaching were below the moderate level, the social awareness levels were at the moderate level and the total social intelligence levels were at the moderate level. Therefore, active participation of the Physical Education and Sports Teacher candidates in activities that will enable them to be entrepreneurial individuals should be increased.

Keywords: Social Intelligence, Physical Education and Sports, Teaching, Pedagogical Formation

GİRİŞ

Küreselleşen dünya üzerinde hızlı değişimlerin yaşandığı günümüzde pek çok alanda görüldüğü üzere eğitim alanında da değişimler yaşanmaktadır. Eğitim alanında yaşanan değişiklikler göz önüne alındığında eğitim sürecinin yöneticisi olan öğretmenlere yönelik değişimler göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda öğretmenlik mesleğinin de yeterlilikleri değişiklikler göstermekte ve güncellenmektedir. Eğitimde kalitenin artırılması, öğretmenlerin istenilen özellikleri taşıması temel şartına bağlıdır. Bu şart ise öğretmenin öğretmenlik

Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Formasyon Öğrencilerinin Sosyal Zekâ Becerilerinin İncelenmesi

mesleği için gerekli olan davranış, tutum ve becerileri kazanmış olması ile ilgilidir (Çoban ve Turan, 2006). Ayrıca gençlerde sosyal ilişkilerin büyük bir kısmını akranlarıyla olan ilişkilerinin belirlediği bilinmektedir (Çağlayan Tunç 2015). Sosyal zekanın gelişmesinde bireyin çevresi ile uyumlu davranışları, sosyal kaygıdan uzak yaşantılar hayati önem taşımaktadır (Çağlayan Tunç, Akandere 2020).

Arslan ve Özpınar (2008) gerçekleştirmiş oldukları araştırmada öğretmen niteliklerini kişisel ve mesleki gelişim, öğrenme ve öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme, okul, veli, çevre ve öğretmen olmak üzere 4 ana başlık altında toplamışlardır. Kişisel ve mesleki gelişim başlığı altında, öğrenci rehberliği, okulu kültür merkezi haline getirip geliştirme, araştırıp sorgulayan ve kendini yenileyerek geliştiren kişilik özellikleri, günlük hayatta eğitim teknolojilerini kullanma, insanlarla ilişkilerde uzmanlaşma, yasaları takip ederek mesleki sorumlulukların gereğini yapma, öz değerlendirme, müfredatı yeterince tanıma yer almaktadır. Öğrenme ve öğretme süreci başlığı etkinlik geliştirip uygulama, bireysel farklılıklara duyarlılık ve farklı öğretim yöntemi kullanımı, öğrenci merkezli eğitim, materyal hazırlayıp kullanma, eğitim-öğretimde güncel teknolojilerden faydalanma, tematiklik yaklaşımını benimseyerek ölçme değerlendirmede geliştirilen alternatif yöntemleri kullanma niteliklerinden meydana gelmiştir. Ölçme ve değerlendirme başlığı ölçme sonuçlarının yorumlanarak öğrencilere dönüt verilmesi, her öğrenciye ait kişisel bilgilerin yer aldığı sınıf öğretmeni klasörünün oluşturulması niteliklerinden oluşmaktadır. Okul, veli, çevre ve öğretmen ilişkileri başlığı altında ailelerle ilişki kurma, velileri tanıyıp iş birliği yapma, değerlendirme sonuçlarının paylaşılması ve çevre olanaklarından yararlanılması şeklinde sıralanmaktadır (Arslan ve Özpınar, 2008).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından ilk kez 2002 yılında ortaya konulan öğretmen yeterlilikleri, 2006 yılında öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri olarak yeniden düzenlenmiş, 2008 ve 2011 yılları arasında öğretmenlik mesleği özel alan yeterlilikleri de eklenmiştir. 2017 yılında MEB tarafından yeniden düzenlenen Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri; mesleki bilgi, mesleki beceri, tutum ve değerler başlıkları altında toplanmıştır. Mesleki bilgi başlığı altında, alana yönelik bilgi sahibi olunması, alan eğitimine yönelik bilgi sahibi olunması ve mevzuata yönelik bilgi sahibi olunması yer almaktadır. Mesleki Beceri başlığı ise eğitim ve öğretimin planlanması, öğrenme ortamlarının oluşturulması, öğrenme ve öğretme sürecinin yönetilmesi, eğitim ve öğretim sürecinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi alt başlıklarından meydana gelmektedir. Tutum ve değerler başlığı altında ise; milli, manevi ve evrensel değerler,

öğrenciye yaklaşım, iletişim ve iş birliği, kişisel ve mesleki gelişim alt başlıkları yer almaktadır (MEB, 2017).

İyi bir beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikler Laminack ve Long (1985) tarafından öğrenci gözüyle incelenerek strateji-teknik, görünüş, sınıf yönetimi ve kişilik olarak 4 ana başlık şeklinde sınıflandırılmıştır. Kişisel nitelikler bakımından beden eğitimi öğretmenleri sevimli, yardımsever, olumlu, koruyucu, teşvik eden, canlı, istekli, algılayan, sıcak, sabırlı, neşeli, duygulu, anlayışlı, nazik, açık fikirli, dürüst, samimi ve dikkatli olması gerektiği ifade edilmiştir (aktaran Saçlı, Bulca, Demirhan ve Kangalgil, 2009). Hem sporcularda hem de beden eğitimi öğretmenlerinde başarı için fiziksel güç, zihinsel dayanıklılık ve iyi ahlaklı olmak önemlidir (Çağlayan Tunç, Güçlü, Günay, 2018). Özcan, Mirzeoğlu ve Çoknaz (2016) öğrenci gözünden beden eğitimi ve spor dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini inceledikleri araştırma sonucunda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin öğrenci görüşlerine göre, atletik/sportmen, eğlenceli/neşeli, anlayışlı/arkadaş gibi ve ilgili olması gerektiği belirtilmiştir. Demirhan, Coşkun ve Altay (2002) ise yaptıkları çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken en önemli 3 niteliğin; öğrenciler, öğretmen adayları, öğretmen ve öğretim elemanları tarafından sıralanmasını istemişlerdir. Bu doğrultuda, öğrenciler; öğrencileri her türlü konuda anlama, mesleki bilgi ve becerilerde yeterli olma, espri anlayışına sahip olma, öğretmen adayları; mesleki bilgilerde ve becerilerde yeterlilik, yüksek seviyede insan ilişkilerine sahip olma, beden eğitimi ve spor yapmaya istek uyandırma, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ve öğretim elemanları; mesleki bilgi ve becerilerde yeterlilik, öğrenci düzeyine uygun ders işleme, beden eğitimi ve spor yapmaya istek uyandırma şeklinde sıralanmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin özellikleri, fiziksel, ruhsal, zihinsel ve sosyal özellikler başlıkları altında toplanmış, özet olarak ise motive edebilmek, iletişim kurmak, karakterli olmak, disiplinli olmak, sevgi, istekli olmak, kişilik ve görünüm olarak ele alınmıştır (Tamer ve Pulur, 2001). Ayrıca spor yapan bireylerin, stresli durumlarda, karşılaştıkları zorluklarla etkin bir şekilde baş edebilmelidir (Çağlayan Tunç, Güçlü, Günay 2018).

Diğer bireylerin haklarını gözeterek kendi haklarını kullanan atılgan bireylerin amaçlarını açık ve net bir şekilde dile getirebilmesi için aynı zamanda diğer insanları anlama ve insanlarla olan ilişkilerinde ustaca davranma becerisine sahip olması beklenmektedir. Bu beceriler ise sosyal zekâ adı altında karşımıza çıkmaktadır.

Zekâ, Gardner (1993) tarafından “bir ya da birden fazla kültürde değer bulan bir ürün ortaya koyma kapasitesi; gerçek hayatta karşılaştığı problemlere

Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Formasyon Öğrencilerinin Sosyal Zekâ Becerilerinin İncelenmesi

etkili ve verimli çözümler üretebilme becerisi; çözüme kavuşturulması gereken yeni ve karmaşık problemleri keşfetme yeteneği” şeklinde tanımlanmaktadır (aktaran Kahya ve Ceylan, 2017). Sosyal zekâ Thorndike’a (1920) göre insanları anlama ve idare etme kabiliyeti, insanlarla olan ilişkilerinde ustaca davranma yeteneği olarak tanımlanmaktadır (aktaran Doğan ve Çetin, 2009). Goleman (2006), sosyal zekâyı dünyada iyi yaşamak için gerekli olan becerilerin tümü şeklinde tanımlarken, Albrecht (2006) ise başkaları ile iyi geçinebilme ve başkalarını işbirliğine ikna edebilme yeteneği olarak tanımlamıştır (aktaran Akman ve İmamoğlu Akman, 2017). Marlowe (1986), sosyal zekâyı beş boyutlu bir yapı olarak tanımlamış ve bu beş boyutu; Olumlu yönde sosyal davranışlar, sosyal performansla yönelik beceriler, empati becerileri, duygusal anlamlılık ve güven şeklinde sıralamıştır (aktaran İlhan ve Çetin, 2014). Kızıltepe (2004), sosyal zekâsı yüksek olan bireyleri diğer insanların ruhsal durum, arzu, istek, sevinç, kızgınlık ve dürtülerini anlayabilen, bu durumlara göre davranışlarını belirleyip, diğer bireylerle iyi iletişim kurabilme ve iyi anlaşabilme becerilerine sahip kişiler olarak betimlemiştir (aktaran Kahya ve Ceylan, 2017).

İlgili literatür incelendiğinde sosyal zekâ ile benlik saygısı (Doğan, Totan ve Sapmaz, 2009), sosyal zekâ ile kültürel zekâ (İlhan ve Çetin, 2014), çok kültürlü eğitim tutumu ve sosyal zekâ (Akman ve İmamoğlu Akman, 2017) arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalarda kavramlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur.

MEB tarafından 2017 yılında yayınlanmış olan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri incelendiğinde öğretmenlerde bulunması gereken özelliklerin bir bölümünün iletişim ve iş birliği başlığı altında toplandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra iletişim becerilerinin Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinde bulunması gereken özellikler arasında yer aldığı yapılan çalışmalarda ortaya koyulmuştur. Bu bağlamda Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmeni olmak için pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zekâ becerilerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Yapılan çalışmalarda mevcut çalışmada incelenen kavramlarının bir arada incelendiği bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu sebeple Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin davranışlarında ve gelişimlerinde sosyal zekâ becerilerinin etkileyici bir unsur olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zekâ becerilerinin çeşitli değişkenlerle olan ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırmada, nicel araştırma desenlerinden tarama deseni kullanılmıştır. Nicel bir çalışma olan araştırma, betimsel (tarama) model ile gerçekleştirilmiştir.

Tarama modeli, geçmişte olmuş olan ya da halen devam eden bir durumun bulunduğu mevcut şekliyle incelenmesini amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırma içerisinde incelenecek olan bireyler, olaylar ya da nesnelere mevcut şartlar içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Herhangi bir biçimde birey, olay yahut nesnelere değiştirilmesi veya etkilenmesi yoluna gidilmez. Bu desende birey, olay ya da nesnelere uygun biçimde gözlemlenip belirlenebilmesi önemlidir (Karasar, 2004).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 akademik yılında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan;

- Selçuk Üniversitesi
- Spor Bilimleri Fakültesi
- Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümü,
- Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümü son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, belirtilen üniversitelerin ilgili bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden seçkisiz olmayan amaç örnekleme metodu ile belirlenmiş 138 öğrenci oluşturmuştur.

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Formasyon Öğrencilerinin Sosyal Zekâ
Becerilerinin İncelenmesi

Tablo 1

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Alanında Pedagojik Formasyon Eğitimi
Almakta Olan Öğrencilerin Bilgileri

	Değişken	N	%
Cinsiyet	Kadın	82	59
	Erkek	56	41
Yaş	20-22	25	18
	23-25	76	27
	25+	37	55
Eğitim Görülen Bölüm	Antrenörlük	51	37
	Eğitimi		
	Spor Yöneticiliği	87	63
Üniversiteden Memnuniyet Durumu	Memnunum	42	31
	Kısmen	64	46
	Memnunum		
Branşıyla İlgili Herhangi Bir Yerde Çalışma Durumu	Memnun Değilim	32	23
	Evet	45	33
Branşıyla İlgili Antrenörlük Yapma Durumu	Hayır	93	67
	Evet	55	40
Lisanslı Spor Yapma Durumu	Hayır	83	60
	Evet	63	46
	Hayır	75	54
Toplam		138	100

Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı demografik bilgiler ve Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

Veri toplama aracının ilk bölümünde pedagojik formasyon öğrencilerinin demografik bilgileri (cinsiyet, yaş, eğitim görülen bölüm, üniversiteden memnuniyet durumu, branşıyla ilgili herhangi bir yerde çalışma durumu, branşıyla ilgili antrenörlük yapma durumu ve lisanslı spor yapma durumu) yer almaktadır.

Veri toplama aracının ikinci bölümünde, Sosyal zekâ becerilerini belirlemek için Silvera, Martinussen ve Dahl (2001) tarafından geliştirilen, Doğan ve Çetin'in (2009) Türkçe'ye uyarladığı Tromso sosyal zekâ ölçeği kullanılmıştır. Ölçek katılımcıların sosyal zekâ düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmış yirmi bir maddeden oluşan kendini tanımlama biçiminde bir ölçektir. Ölçülen sosyal zekâ üç alt boyutta ele alınmaktadır. Bu alt boyutlar sosyal beceri,

sosyal bilgi süreci ve sosyal farkındalıktır. Her alt boyutu 7 maddeden oluşan Tromso sosyal zekâ ölçeği yedili likert tipinde yapılandırılmıştır. Sosyal bilgi süreci alt boyutunda sözlü veya sözsüz olan mesajları anlayabilme, açık mesajların yanı sıra gizli olan mesajları da anlayabilme, empati kurma becerilerini ölçmektedir. Sosyal beceri alt boyutunda, atılğan davranışta bulunma, etkin dinleme, bir ilişkiyi başlatıp, sürdürebilme ve sona erdirebilme gibi temel olan iletişim becerilerini ölçmektedir. Sosyal farkındalık alt boyutu yer, zaman ve ortama uygun şekilde, etkili olarak davranma becerisini ölçmektedir (Doğan ve Çetin, 2009).

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elde edilen verilerin analizi için SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Sosyal Zekâ Ölçeğinin sosyal beceri alt boyutu ve toplam ölçek puanı normal dağılım göstermediğinden dolayı non-parametrik testlere tabi tutulurken, Sosyal Zekâ Ölçeğinin sosyal bilgi süreci ve sosyal farkındalık alt boyutlarına ilişkin veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik testlere tabi tutulmuştur. Cinsiyete, eğitim görülen bölüme, lisanslı spor yapma durumuna, branşıyla ilgili antrenörlük yapma durumuna, branşıyla ilgili herhangi bir işte çalışması durumuna göre normal dağılım gösteren verileri karşılaştırmak için Independent Samples T test kullanılırken, normal dağılım göstermeyen verilere göre karşılaştırma yapmak için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Yaş grupları ve eğitim görülen üniversiteden memnuniyet düzeyine göre normal dağılım gösteren verileri karşılaştırmak için One Way ANOVA analizi kullanılırken, normal dağılım göstermeyen verilere göre karşılaştırma yapmak için Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Yapılan analizler için anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

BULGULAR ve YORUM

Tablo 2

Katılımcıların Sosyal Zekâ Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Alt boyutlar	N	X	Ss
Sosyal bilgi süreci	138	2,44	,530
Sosyal beceri	138	2,57	,670
Sosyal farkındalık	138	2,87	,734
Sosyal zekâ	138	2,62	,485

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Formasyon Öğrencilerinin Sosyal Zekâ
Becerilerinin İncelenmesi

Tablo 2'ye göre, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin, sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci ve sosyal beceri düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, sosyal farkındalık düzeylerinin orta seviyede olduğu, toplam sosyal zekâ düzeylerinin de orta seviyede olduğu görülmektedir.

Tablo 3
Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Sosyal Zekâ Düzeylerinin Karşılaştırılması

Alt boyutlar	Cinsiyet	N	X	Ss	t/U	p
Sosyal bilgi süreci	Kadın	56	2,31	,571	-2,378 ^t	,019
	Erkek	82	2,53	,485		
Sosyal beceri	Kadın	56	2,40	,675	1673,5 ^U	,007
	Erkek	82	2,70	,642		
Sosyal farkındalık	Kadın	56	2,81	,703	-,866 ^t	,388
	Erkek	82	2,92	,755		
Sosyal zekâ	Kadın	56	2,50	,511	1702,5 ^U	,010
	Erkek	82	2,71	,450		

^tIndependent Samples T test, ^UMann Whitney U test

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin, sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal farkındalık düzeyleri, cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermezken ($p>0,05$), erkek katılımcıların kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sosyal bilgi süreci, sosyal beceri ve toplam sosyal zekâ düzeyine sahip olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

Tablo 4'e göre, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin, sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci, sosyal beceri, sosyal farkındalık ve toplam sosyal zekâ düzeylerinin yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Sosyal Zekâ Düzeylerinin Karşılaştırılması

Alt boyutlar	Yaş grubu	N	X	Ss	F/x ²	P
Sosyal bilgi süreci	23-25 yaş	76	2,49	,514	1,952 ^F	,146
	25+ yaş	37	2,46	,421		
	20-22 yaş	25	2,45	,713		
Sosyal beceri	23-25 yaş	76	2,63	,649	,909 ^{x2}	,635
	25+ yaş	37	2,55	,688		
	20-22 yaş	25	2,87	,877		
Sosyal farkındalık	23-25 yaş	76	2,91	,646	,352 ^F	,704
	25+ yaş	37	2,79	,810		
	20-22 yaş	25	2,52	,566		
Sosyal zekâ	23-25 yaş	76	2,67	,454	4,462 ^{x2}	,107
	25+ yaş	37	2,59	,488		

^FOne Way ANOVA T test, ^{x2}Kruskal Wallis H test**Tablo 5**

Katılımcıların eğitim gördükleri bölümlere göre sosyal zekâ düzeylerinin karşılaştırılması

Alt boyutlar	Bölüm	N	X	Ss	t/U	P
Sosyal bilgi süreci	Antrenörlük Eğitimi	51	2,35	,510	-1,487 ^t	,139
	Spor Yöneticiliği	87	2,49	,538		
Sosyal beceri	Antrenörlük Eğitimi	51	2,41	,661	1697,5 ^U	,021
	Spor Yöneticiliği	87	2,67	,660		
Sosyal farkındalık	Antrenörlük Eğitimi	51	2,63	,740	-3,047 ^t	,003
	Spor Yöneticiliği	87	3,01	,696		
Sosyal zekâ	Antrenörlük Eğitimi	51	2,46	,486	1510,5 ^U	,002
	Spor Yöneticiliği	87	2,72	,461		

^tIndependent Samples T test, ^UMann Whitney U test

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin, eğitim gördükleri bölümlere göre, Sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci düzeyleri katılımcıların eğitim gördükleri bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermezken ($p>0,05$), spor yöneticiliği bölümünde eğitim gören katılımcıların antrenörlük bölümünde eğitim gören katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sosyal beceri, sosyal farkındalık ve toplam sosyal zekâ düzeyine sahip olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci ve sosyal beceri düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, sosyal farkındalık düzeylerinin orta seviyede olduğu, toplam sosyal zekâ düzeylerinin de orta seviyede olduğu belirlenmiştir.

Sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal farkındalık düzeyleri katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermezken ($p>0,05$), erkek katılımcıların kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sosyal bilgi süreci, sosyal beceri ve toplam sosyal zekâ düzeyine sahip olduğu ($p<0,05$) görülmüştür. Spor yöneticiliği bölümünde eğitim gören katılımcıların antrenörlük bölümünde eğitim gören katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sosyal beceri, sosyal farkındalık ve toplam sosyal zekâ düzeyine sahip olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Bu bağlamda ilgili alan yazın incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanında pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin sosyal zekâ algısı ile ilgili sonuçlarımızın; Doğan ve Çetin'in (2009) "Tromso sosyal zekâ ölçeği Türkçe formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirlik çalışması" ile, Doğan, Totan ve Sapmaz'ın (2009) "Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ve sosyal zekâ" adlı çalışması, İlhan ve Çetin'in (2014) "Sosyal ve kültürel zekâ arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi" başlıklı araştırması, Akman ve İmamoğlu Akman'ın (2017) "Öğretmenlerin çok kültürlü eğitim tutumunun sosyal zekâ algısına göre incelenmesi" adlı, çalışmalarının bulguları ile desteklendiği tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akman, Y. & İmamoğlu Akman, G. (2017). Öğretmenlerin çok kültürlü eğitim tutumunun sosyal zekâ algısına göre incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7, 34–34. <https://doi.org/10.19126/suje.306954>
- Arslan, S. & Özpınar, İ. (2008). Öğretmen nitelikleri: ilköğretim programlarının beklentileri ve eğitim fakültelerinin kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(1), 38-63.
- Çağlayan Tunç, A. (2015). *Sporun Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygı ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Çağlayan Tunç, A. vd. (2018). Konya'daki amatör sporcuların mental dayanıklılıklarının kesitsel çalışma ile değerlendirilmesi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 29, 1-16.
- Çağlayan Tunç, A. & Akandere, M. (2020) Effects of sports on social anxiety and subjective well-being levels of university students. *Journal of Education and Training Studies*, 8(1), 1-6.
- Çoban, B. & Turan, M. (2006). Öğrenci görüşlerine göre ideal beden eğitimi öğretmenin nitelikleri: ölçek geliştirme çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 149-161.
- Demirhan, G. vd. (2002). Beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerine ilişkin görüşler. *Eğitim ve Bilim*, 27(123), 35-41.
- Doğan, T. & Çetin, B. (2009). Tromso sosyal zekâ ölçeği türkçe formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(2), 691-720.
- Doğan, T. vd. (2009). Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ve sosyal zekâ. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 235-247.
- İlhan, M. & Çetin, B. (2014). Sosyal ve kültürel zekâ arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 3(2), 4-15.
- Kahya, V. & Ceylan, E. (2017). Sosyal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. H. Kahya (Ed.), *2nd International Scientific Researches Congress on Humanities and Social Sciences (IBAD-2017)* (s.436-442) içinde.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (26. baskı). Nobel Yayınevi.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri*.
- Özcan, G. vd. (2016). Öğrenci gözüyle beden eğitimi ve spor dersi ve öğretmeni. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 270-291.
- Saçlı, F. vd. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel nitelikleri. *Spor Bilimleri Dergisi* 20(4), 145-151.
- Tamer, K. & Pular, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Kozan Ofset.